

Kyrkoarkitektur, Restaureringsbegrepp, Byggnadsstilar

SKIF Fastighetsdagar Örebro 2018

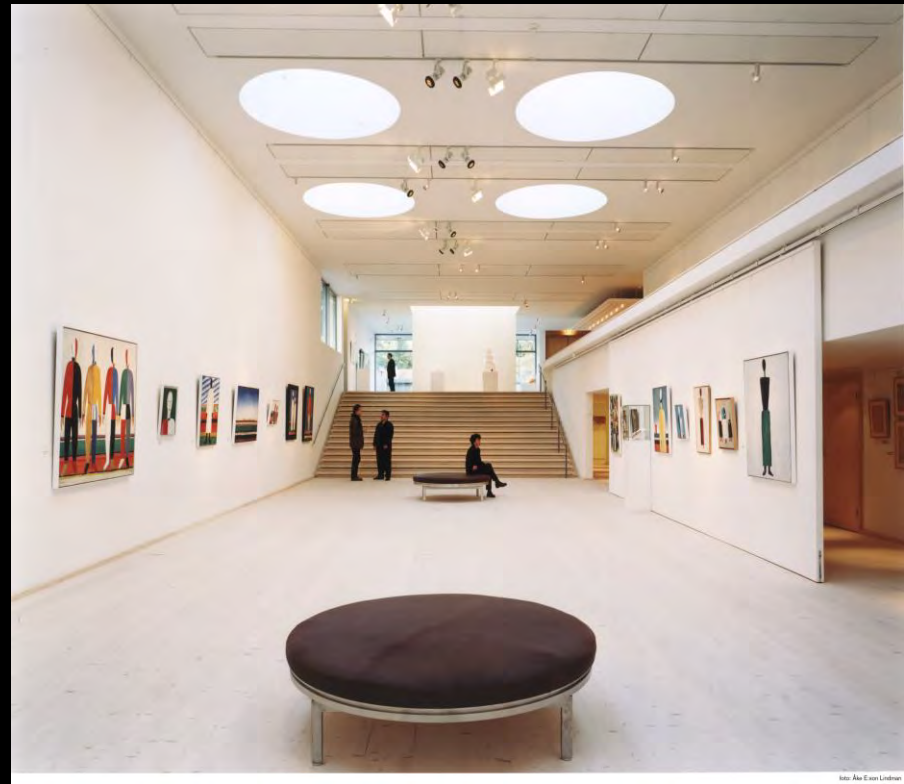
Johan Celsing

Örebro Slott

2018 11 21

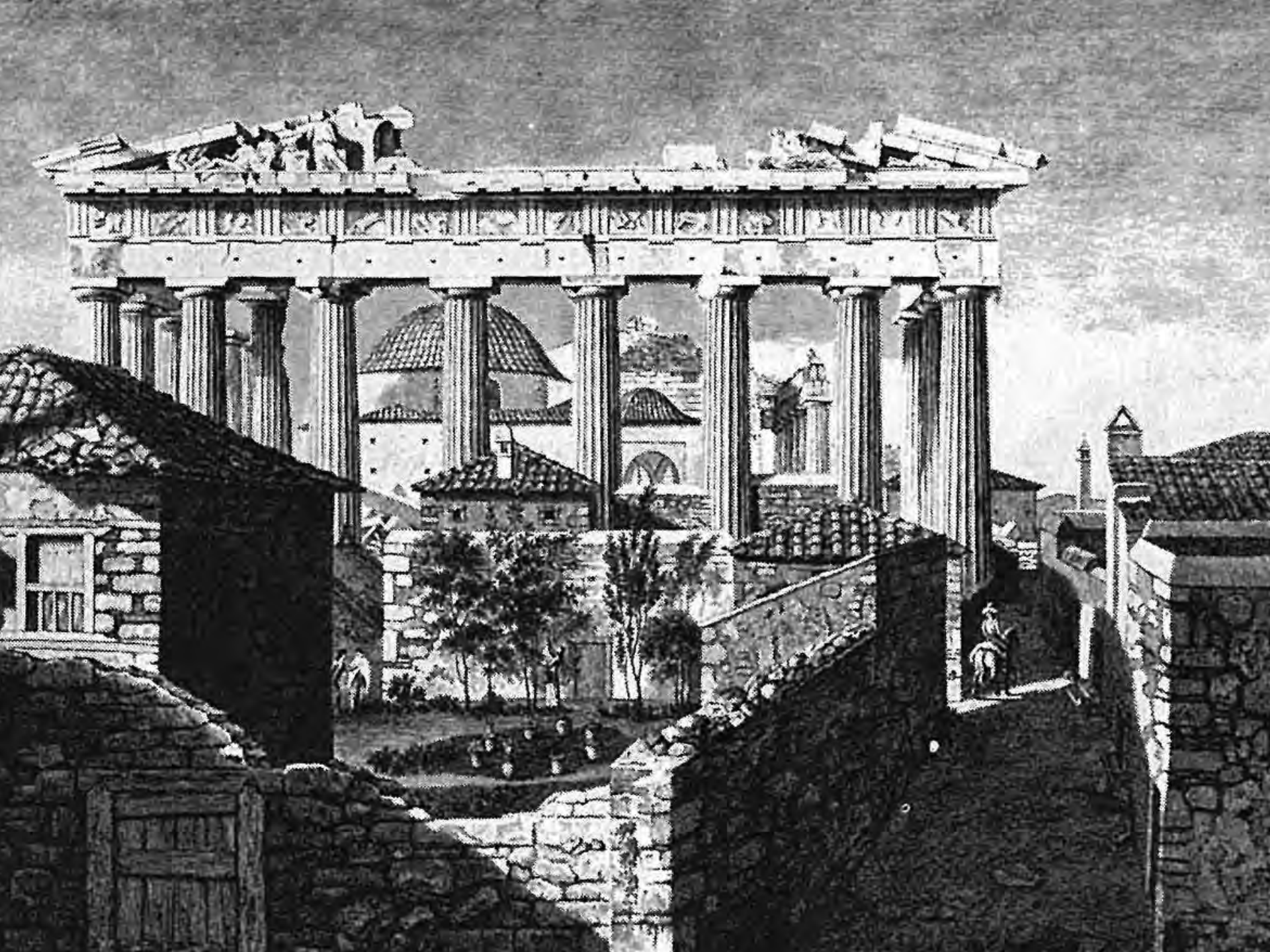
100g
Svart, Röd kalksten, som idag
Utsatt Vita
Pilestrar Grå, som idag
Väggfalt Grön, marmorat
11. feb. 2017 / jk.

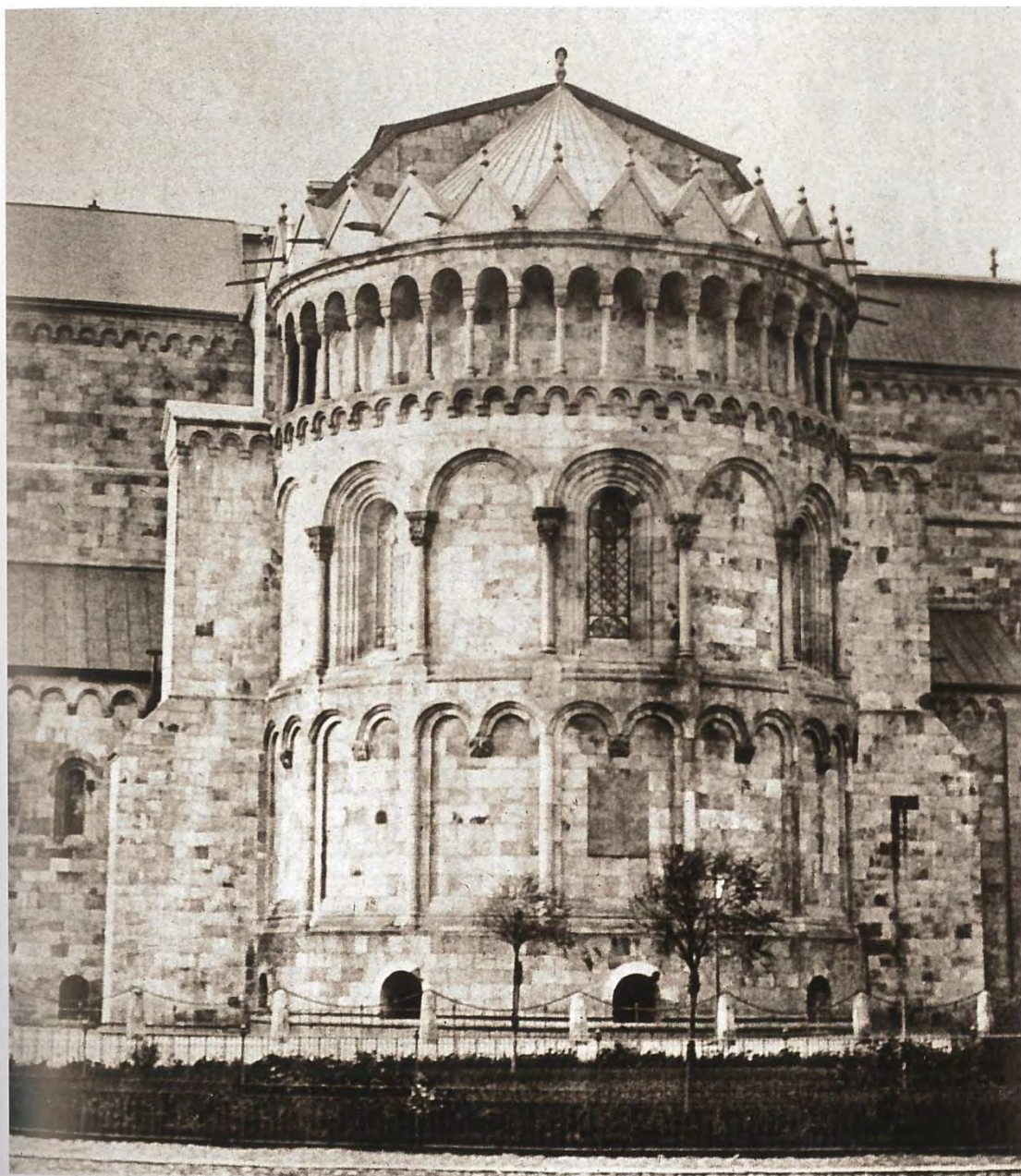

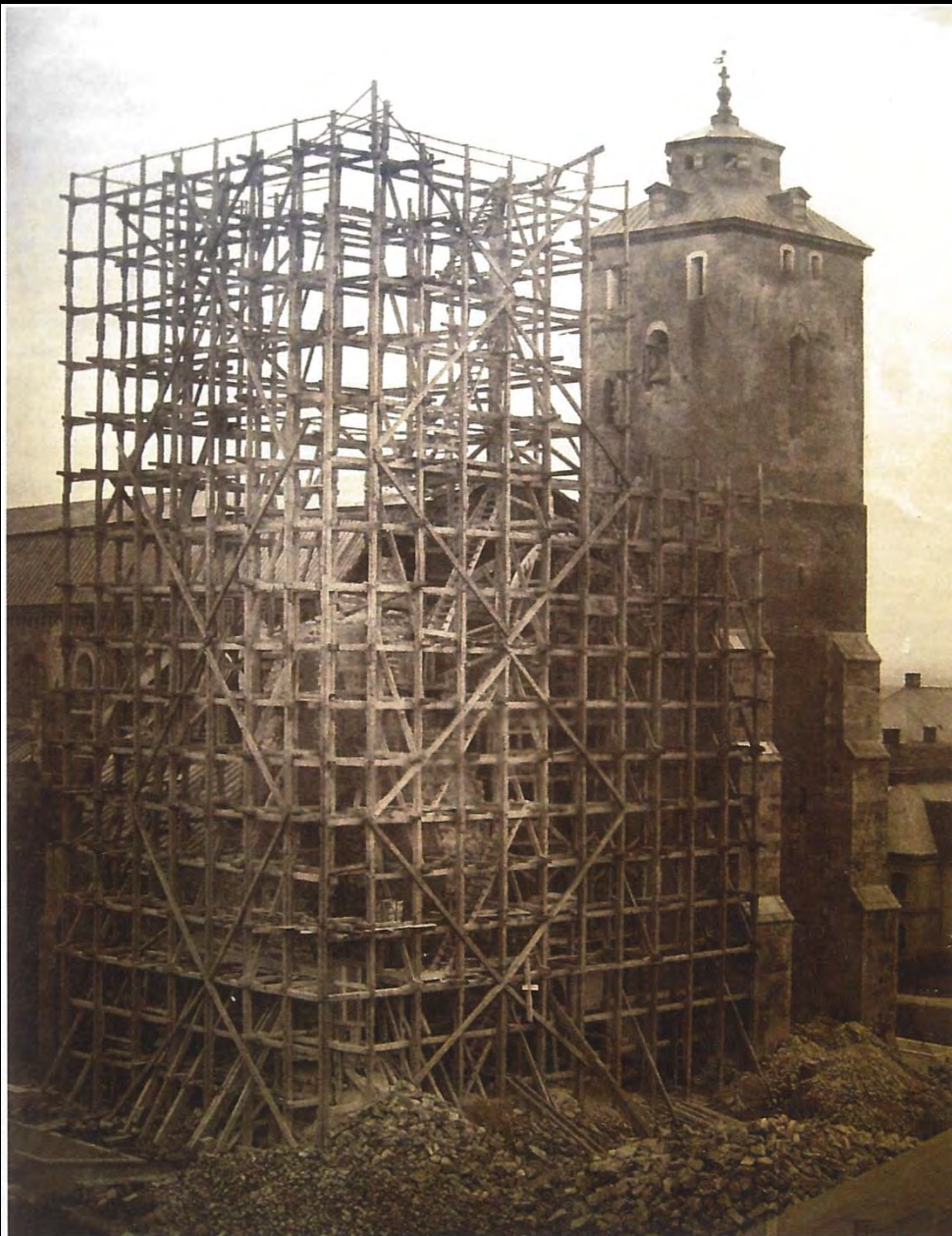
”Blessed be all metrical rules
that forbid automatic responses,
force us to have second thoughts,
free us from the fetters of self.”

WH Auden

Fasaden till absiden i Lunds domkyrka, uppförd omkring 1150 utanpå Knut den heliges absid från slutet av 1000-talet.
Fotografi omkring 1863 före Helgo Zettervalls restaurering.

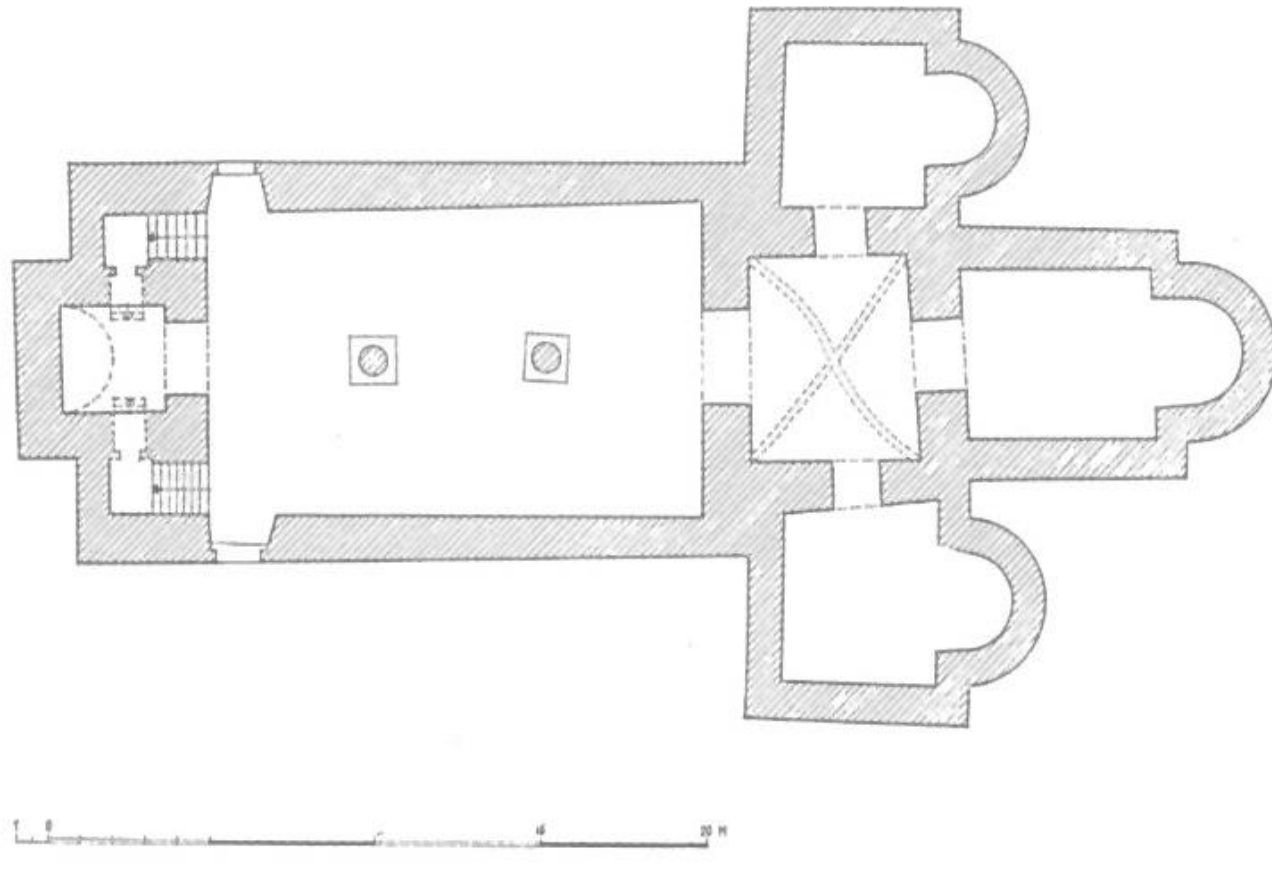
Lundadomens norra torn och delar av västfasaden rivna 1868.

S:t Pers ruin, Sigtuna.

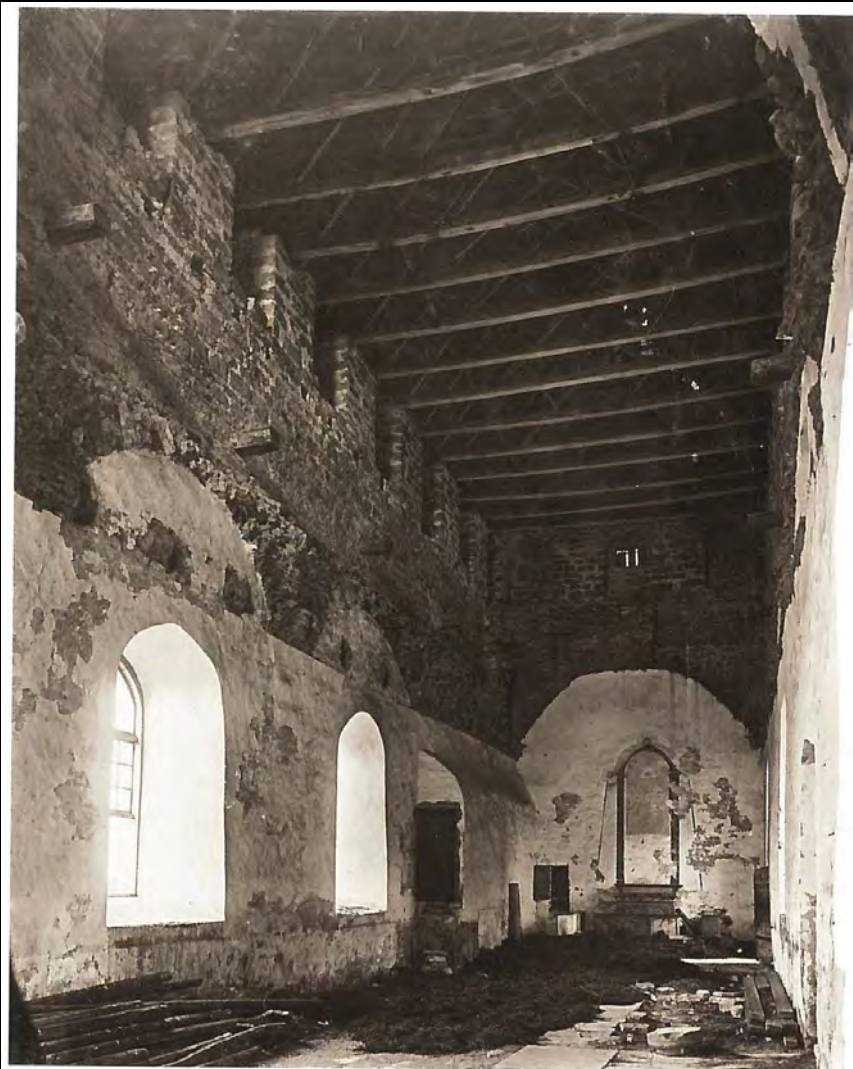
Ruinen av Sankt Per i Sigtuna, uppförd vid början av 1100-talet under Inge den äldres tid. I förgrunden det senare uppförda västtornet med kungsläktare in mot långhuset. Fotografi omkring 1890 före iståndsättandet 1895.

Plan av Sankt Per i Sigtuna, den äldsta av landets mer differentierade kyrkor med långhus, korsarmar med absider, kor med absid samt kraftigt mittorn. Efter Armin Tuulse.

Den romanska försvarskyrkan Källa på Ölands norra udde, uppförd omkring 1200 med västtorn, vars övre delar är rivna. Kyrkan rymde två våningar ovanför långhusvalven, härbärke och skytteloft. Fotografi omkring 1900.

Interiör från den övergivna kyrkan i Källa omkring 1900 med den romanska takstolen och övervåningens skyttevärn.

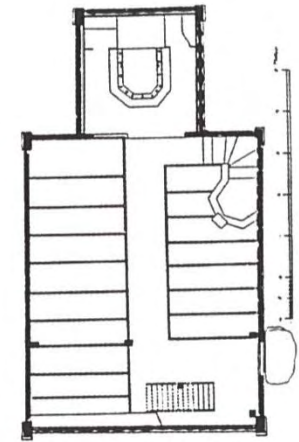
Det stora runda rummet i Munsö kyrka med en låg, rundad absid. Det ståtliga stjärnvalvet slogs på 1470-talet samtidigt som rektangulära utbyggnader för sakristia och vapenhus byggdes till. Tornet rymde ursprungligen flera våningar med olika funktioner. Fotografi 1898 av H. Frölin.

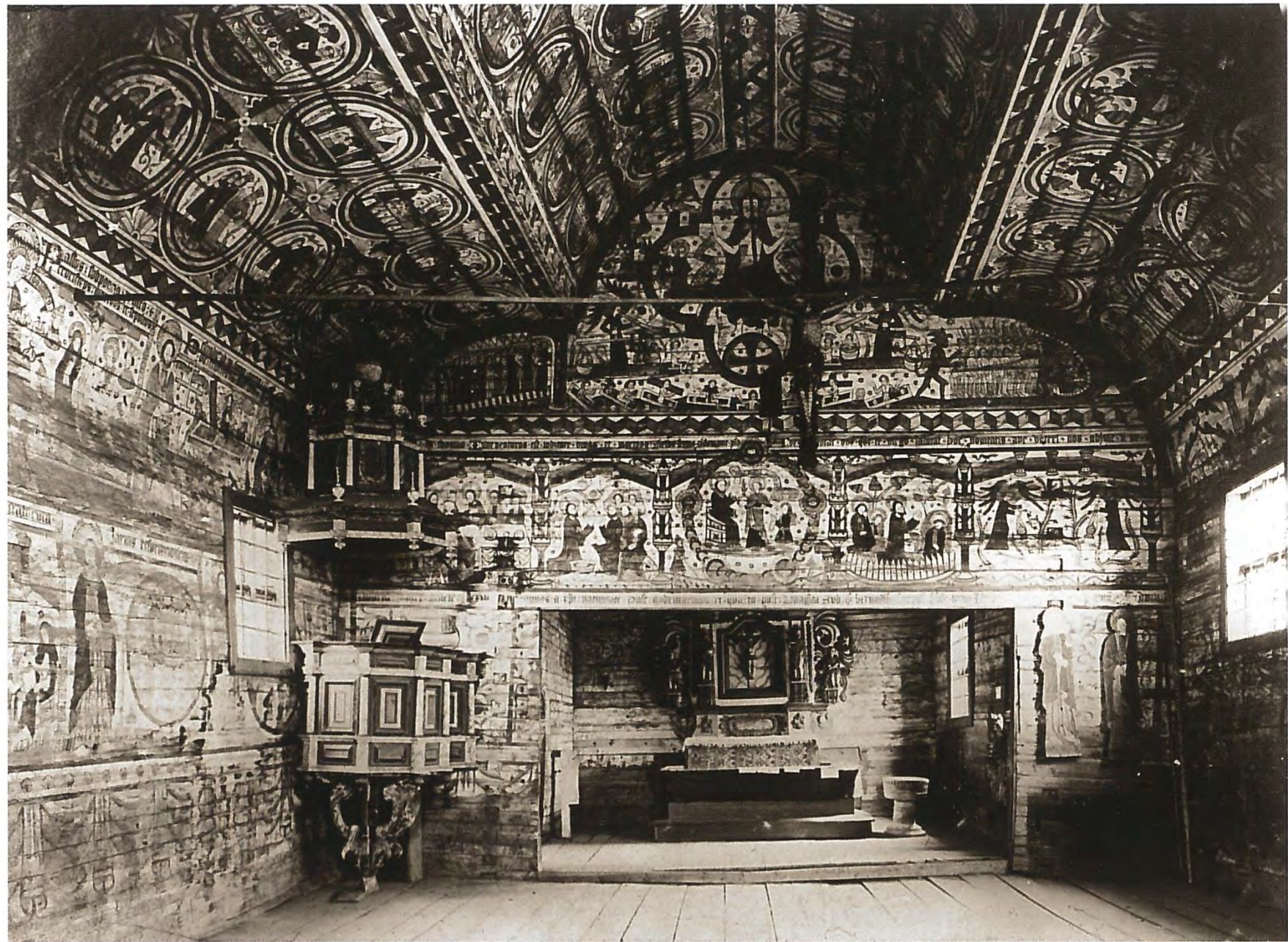
Munsö kyrka, en av de tre rundkyrkor från slutet av 1100-talet som vaktar Mälarens utlopp, sannolikt uppförd av ärkebiskopen i Uppsala som var ägare av egendomen Bona på ön. Fotografi 1898 av H. Frölin.

Landets enda bevarade stavkyrka, Hedared i Västergötland, uppförd omkring år 1500 som ersättning för en äldre på platsen. Fotografi av Emil Eckhoff omkring 1890.

Interiör från långhuset mot det låga koret i stavkyrkan i Hedared med väggar av stående brädor bemålade 1735 och bräddtak med målningar sannolikt från 1500-tallets början. Fotografi av Anders Roland 1915 före restaurering. Ovan kyrkans plan enligt Eckhoff.

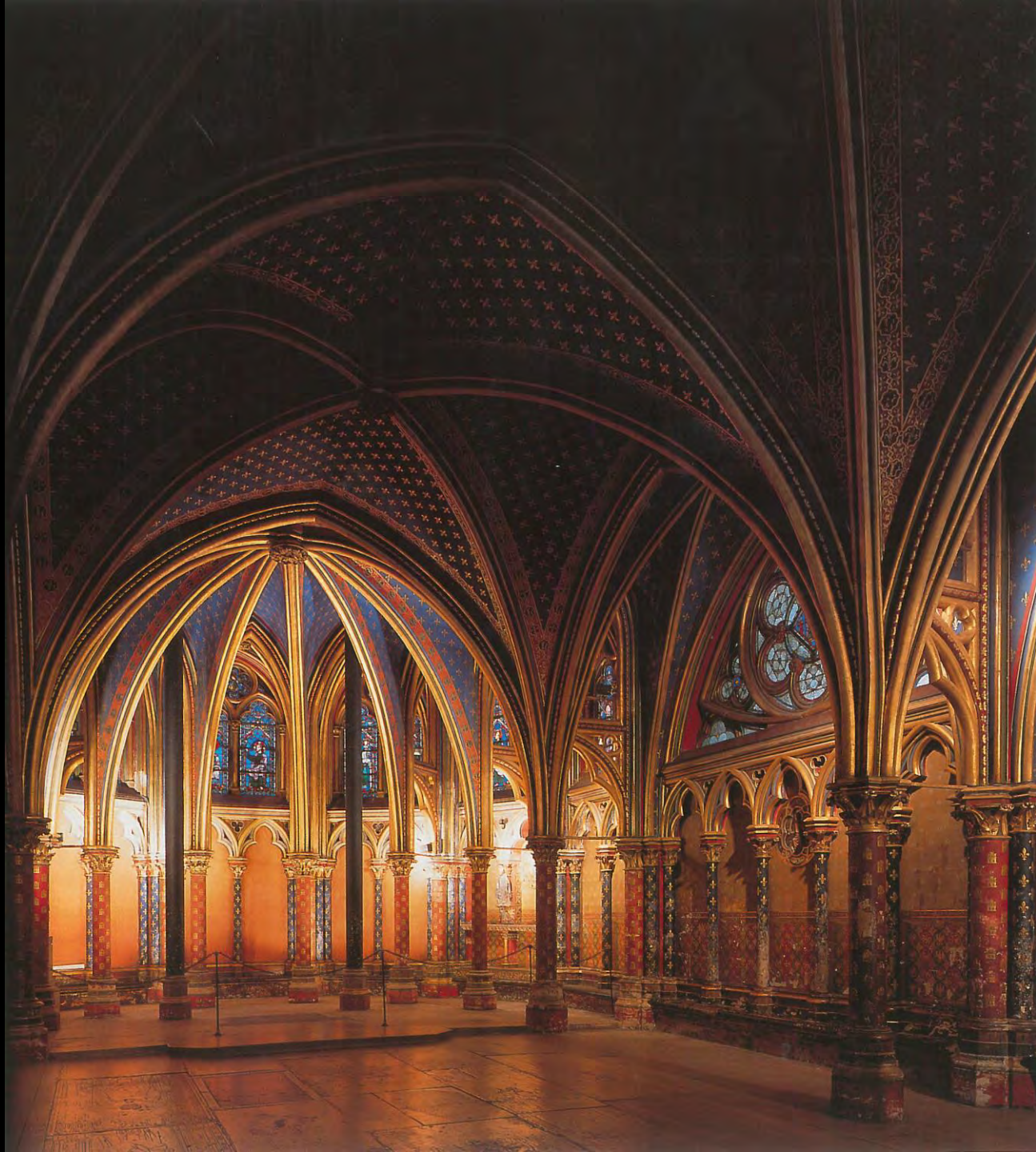

Den fullbordade Kölnerdomen. Skioptikonbild 1880.

Ridderholmskyrkans västportal i tunn nygotik från Axel Nyströms restaurering 1841–1845 med nytt rosönster ovanför. Märkena syns fortfarande från kyrkans ståtliga barockportal, uppförd till Gustav II Adolfs begravning 1634 men riven för att den inte passade in i det gotiska konceptet. På portalens smala kolonner är kapitäl och baser av gjutjärn. Foto 2012.

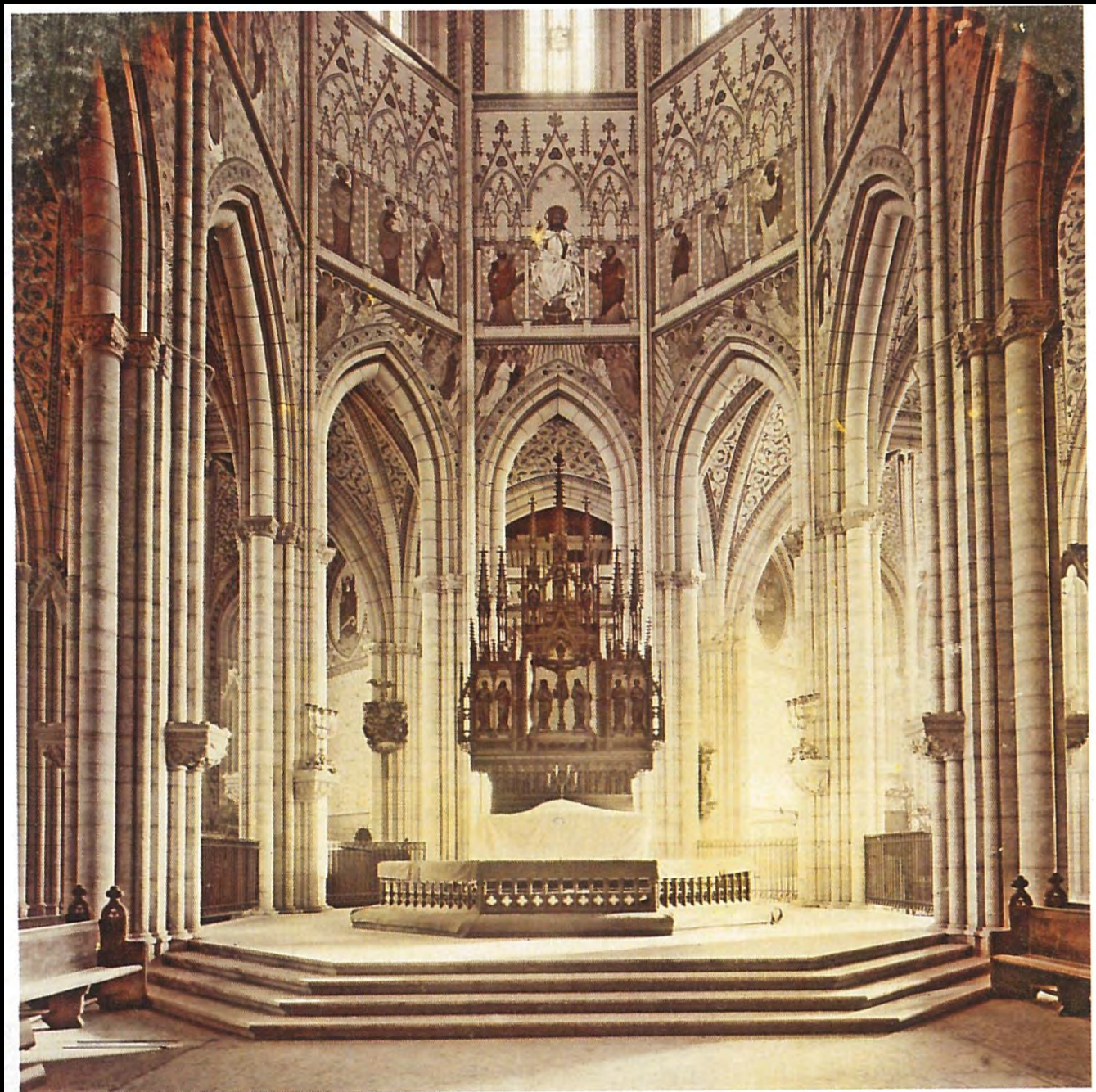

Uppsala domkyrkas nordportal med höggotiskt rosett-fönster besläktat med Notre Dame i Paris, infogat i ett fasadparti av kalksten.

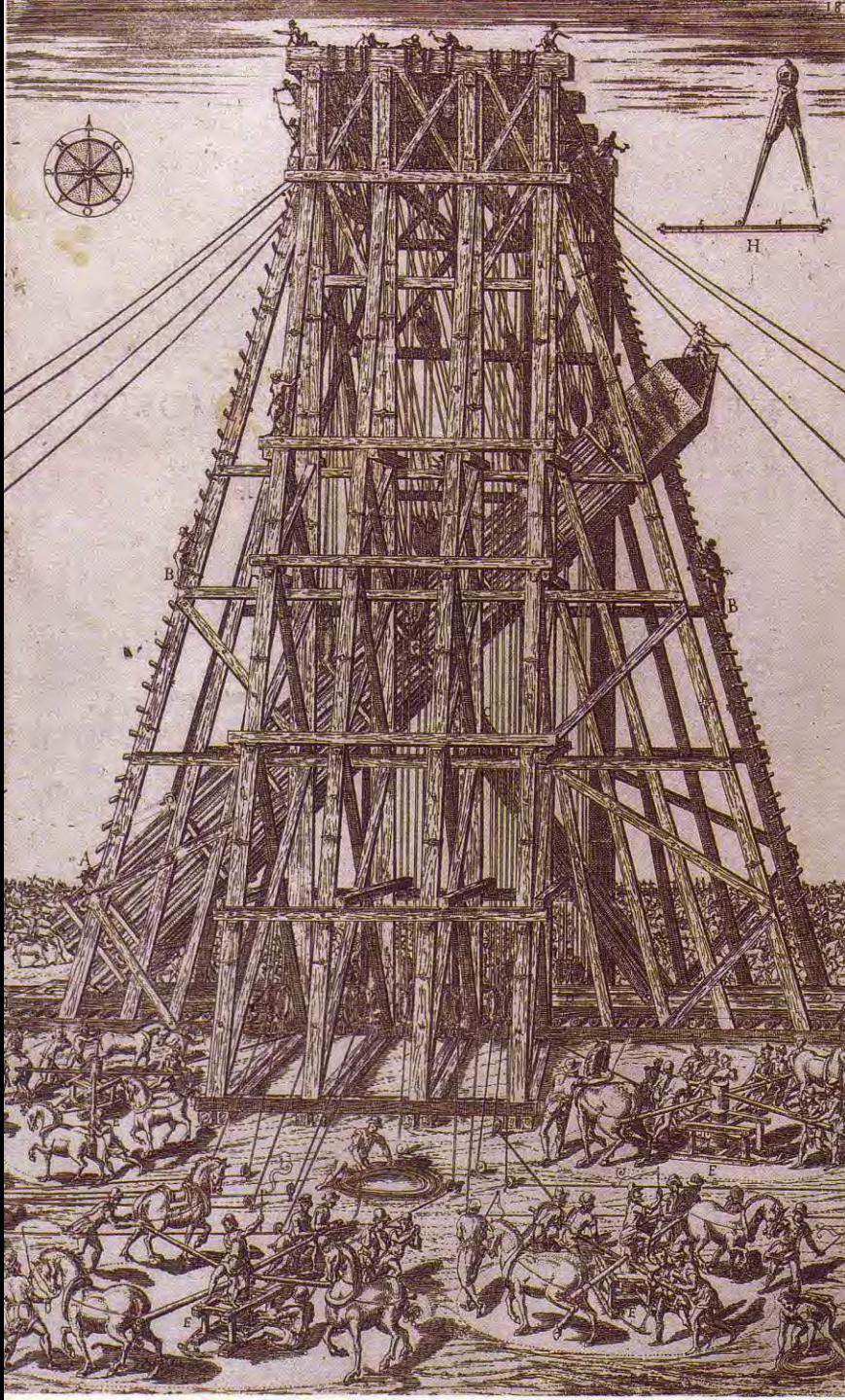

Storkyrkan efter ombyggnad till hallkyrka på 1400-talet. Fotografi från 1890-talet före den första restaureringen med den vitkalkade interiören ännu kvar.

”The greatest glory in the art of building is to know what is appropriate”

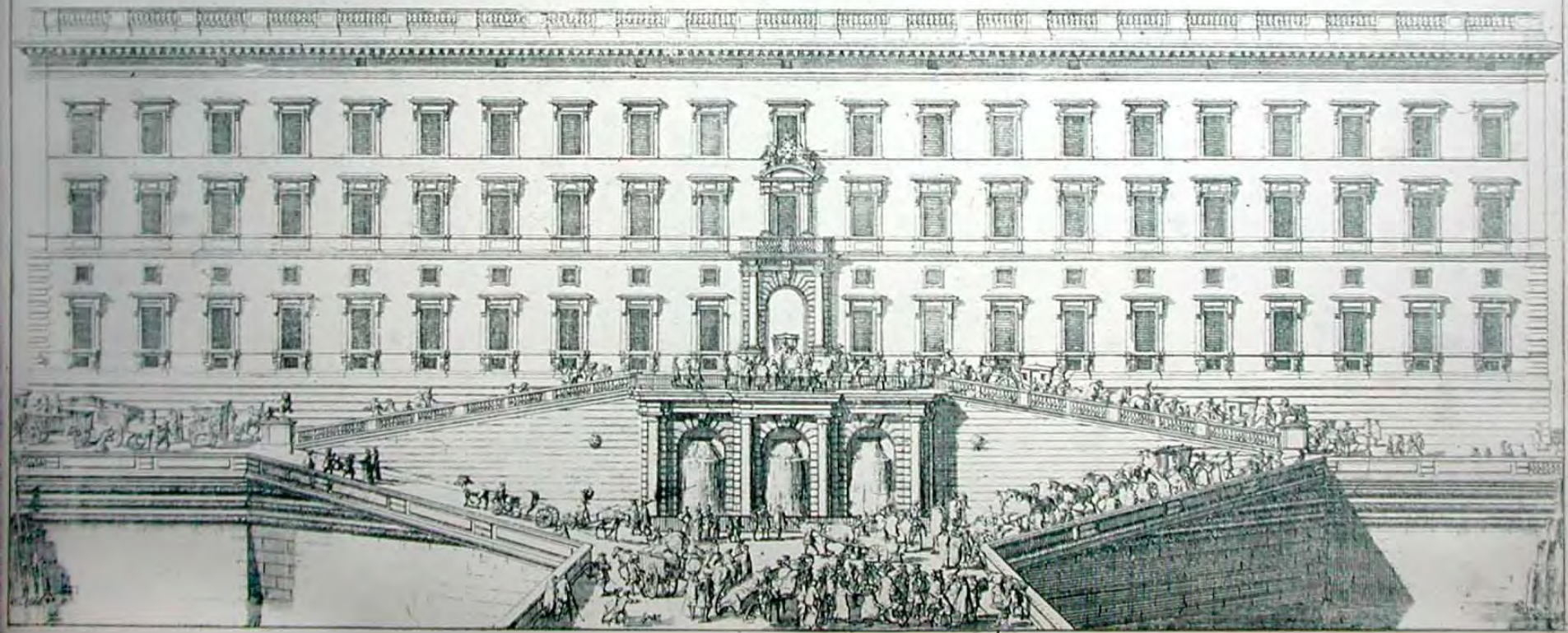
Leon Battista Alberti

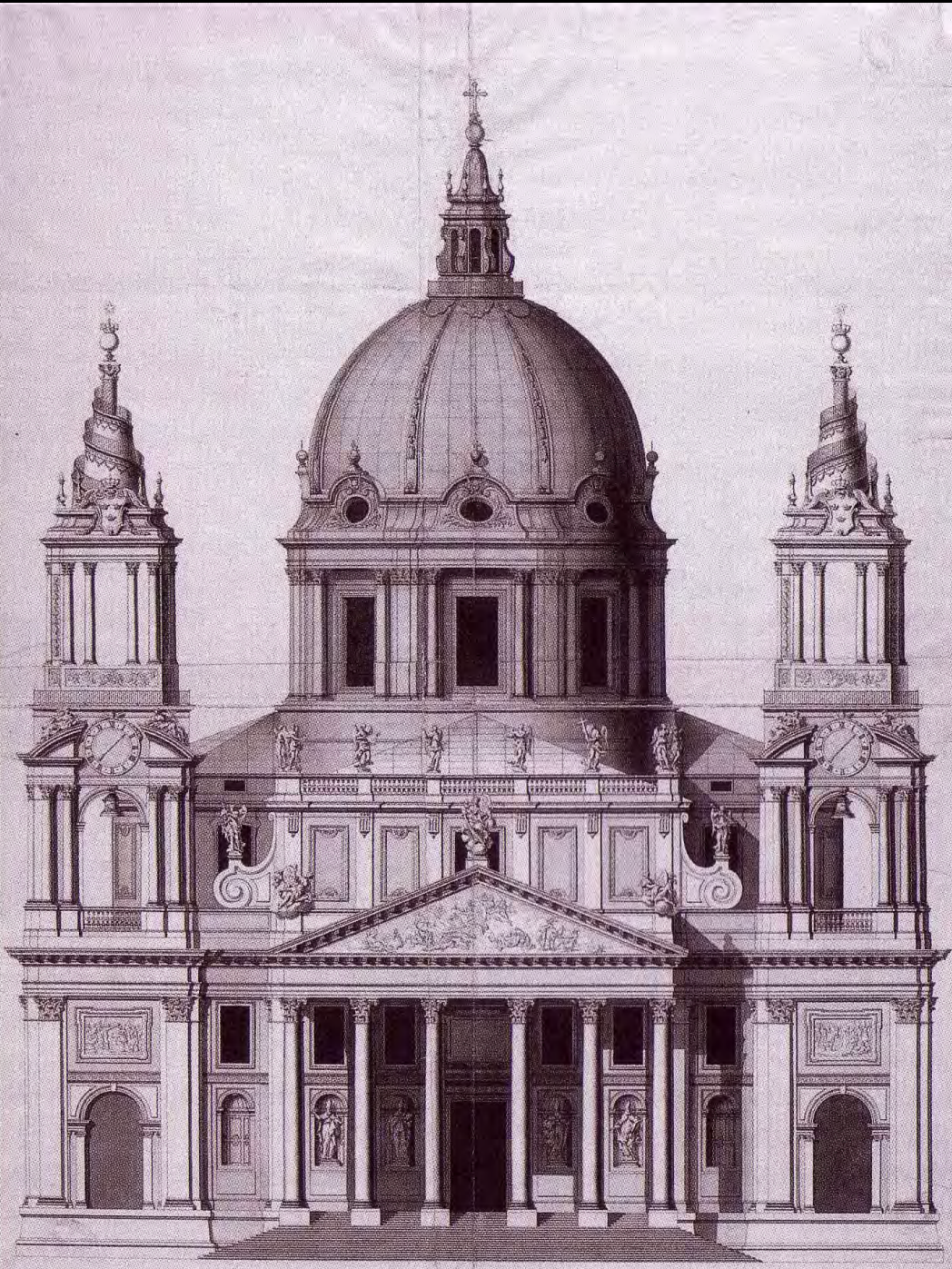

Ejusdem partis facies exterior quæ spectat pontem et Suburbium septentrionale.

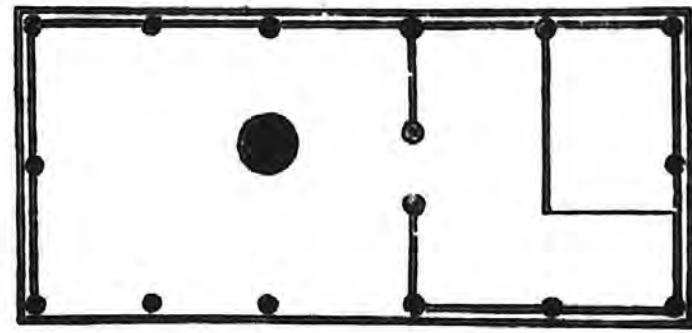
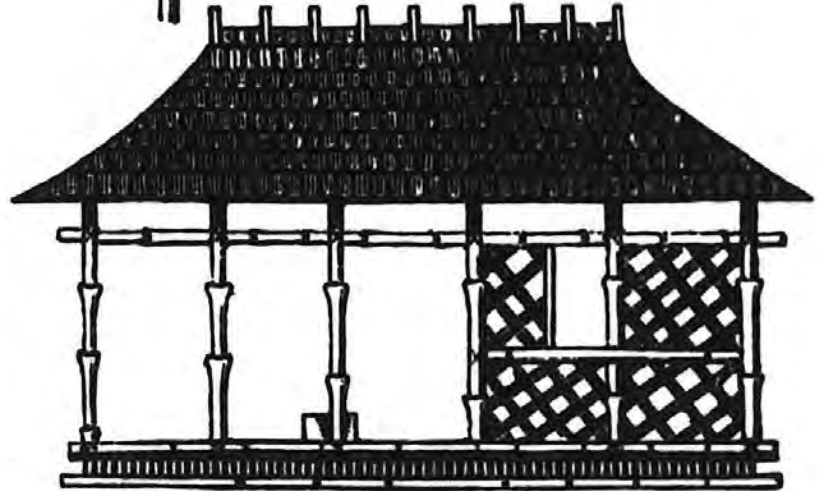
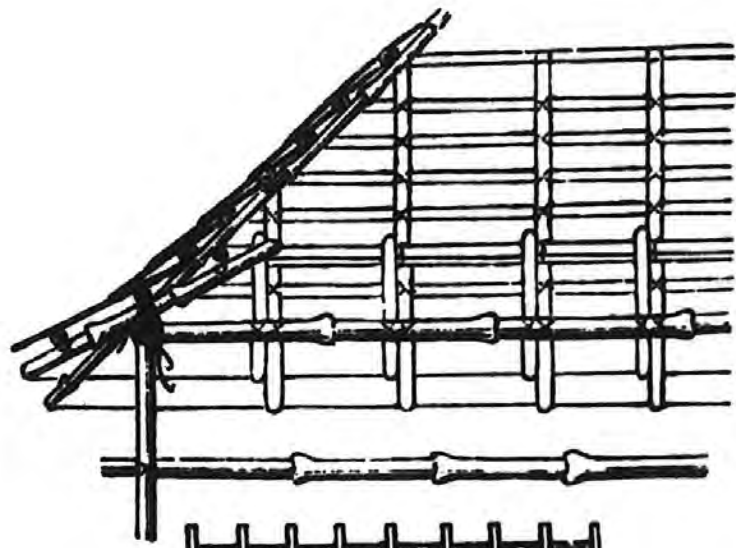
Interiör till Habo kyrka, i sin folkliga barock oöverträffad i svensk arkitektur. Fotografi från 1920-talet.

En ombyggnad av den lilla kyrkan i Hackås 1771 gav utrymme åt bondebyggmästaren Johan Edlers skaparkraft med altarpopsats och predikstol som i sina säkra former, förgyllning och marmorering kunde vara gjorda för ett kungligt slottskapell. På Edlers tid var väggmålningarna överkalkade.

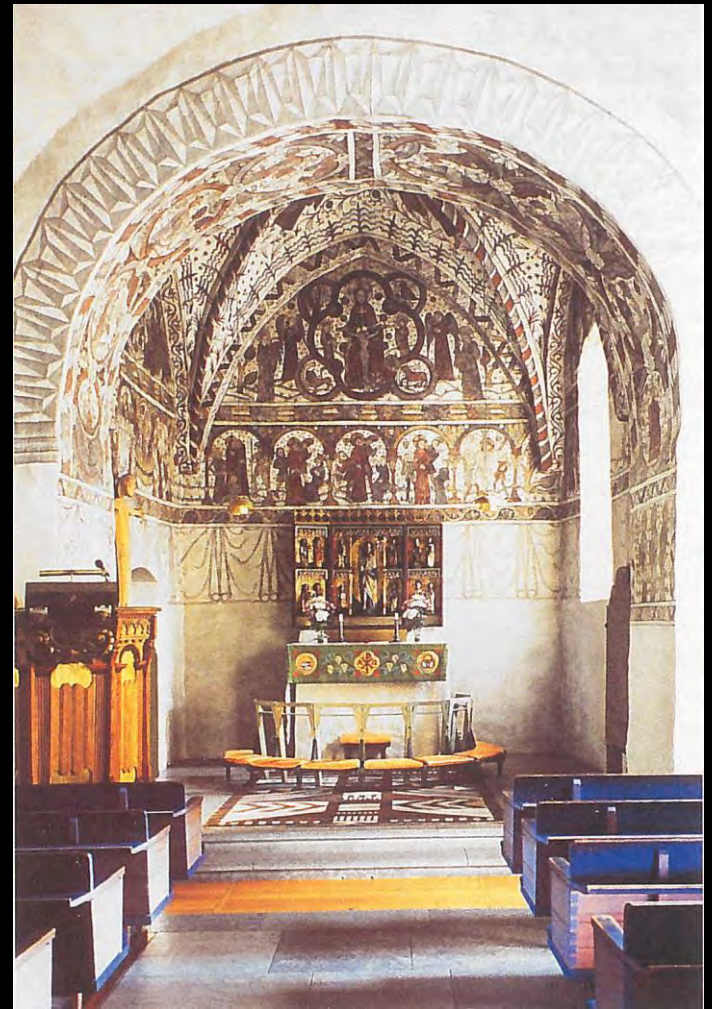

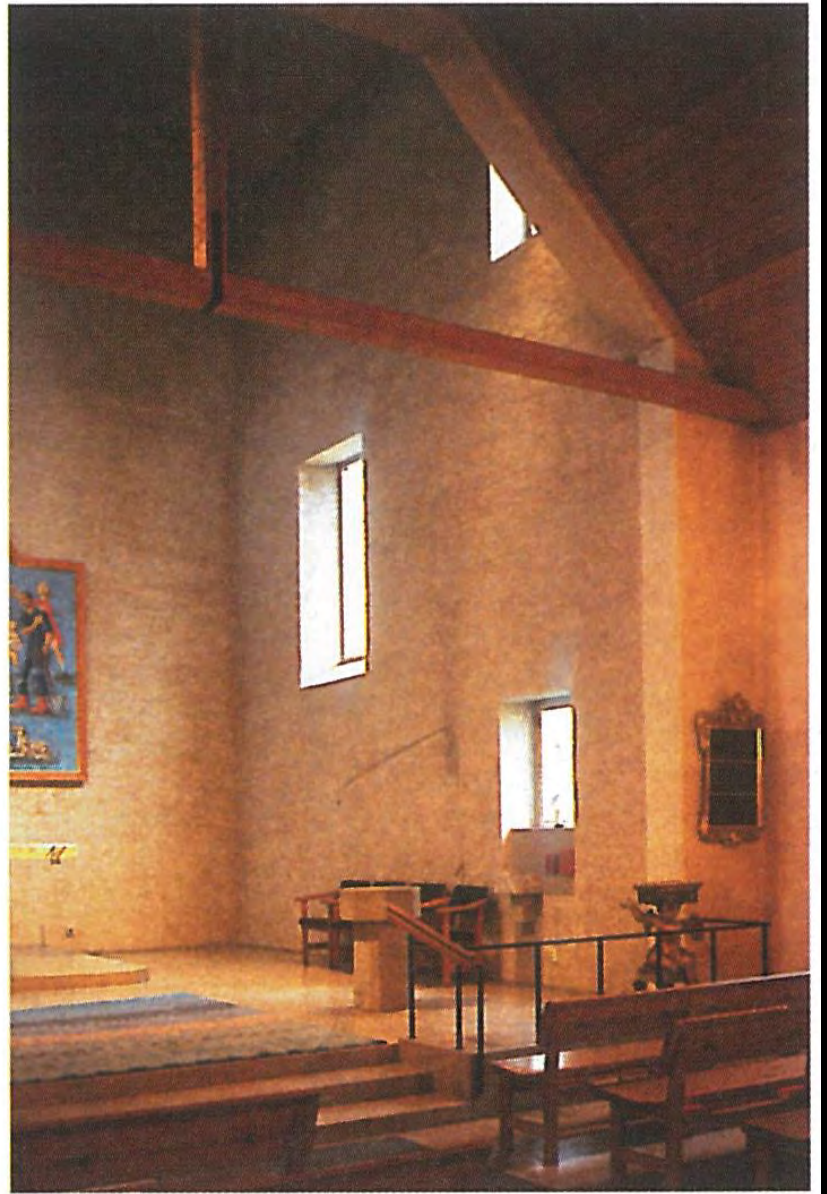

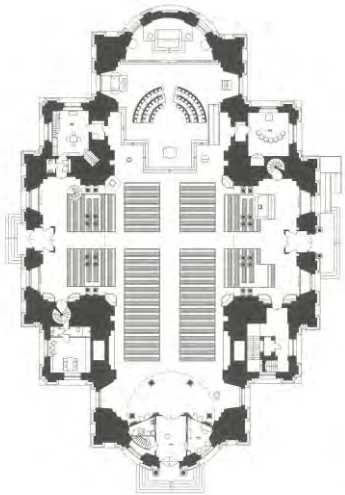

Linköpings domkyrka mot högkoret med pelare av olika ålder, närmast knippepelare från början av 1300-talet. Fotografi omkring 1950 av Erik Lundberg.

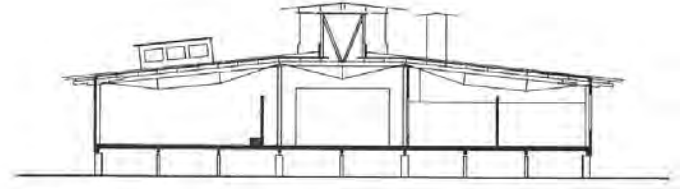

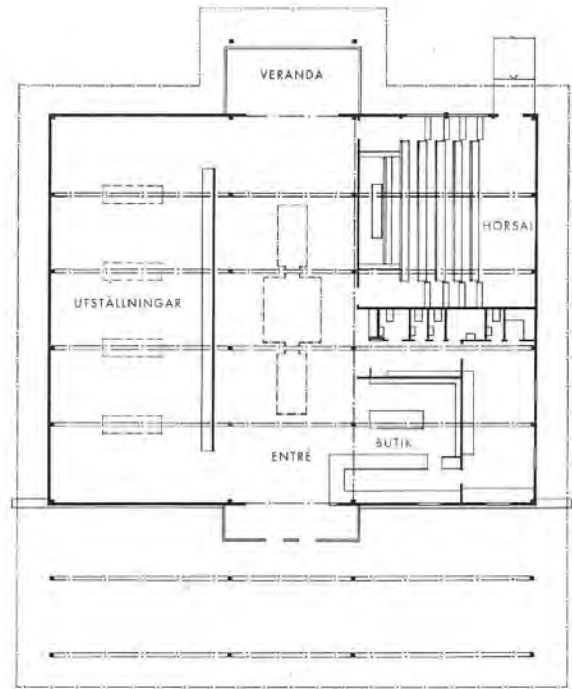
PLAN OF THE INTERIOR OF THE CHURCH OF SAN CARLO
IN PORTO, ROME, AS SHOWN IN THE PHOTOGRAPH
ON THE OPPOSITE PAGE.

FIGURE 10.1

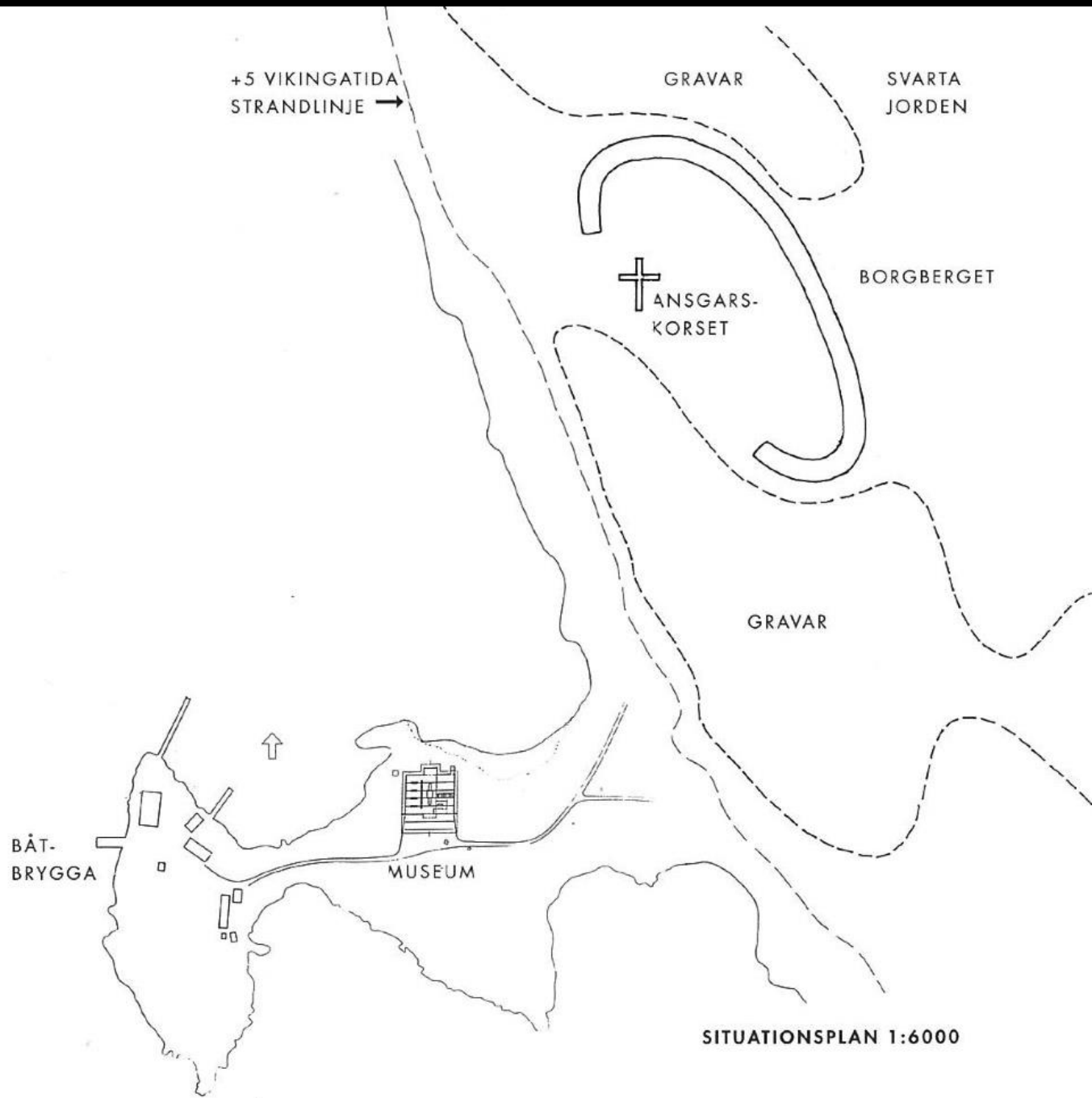

SEKTION 1:400

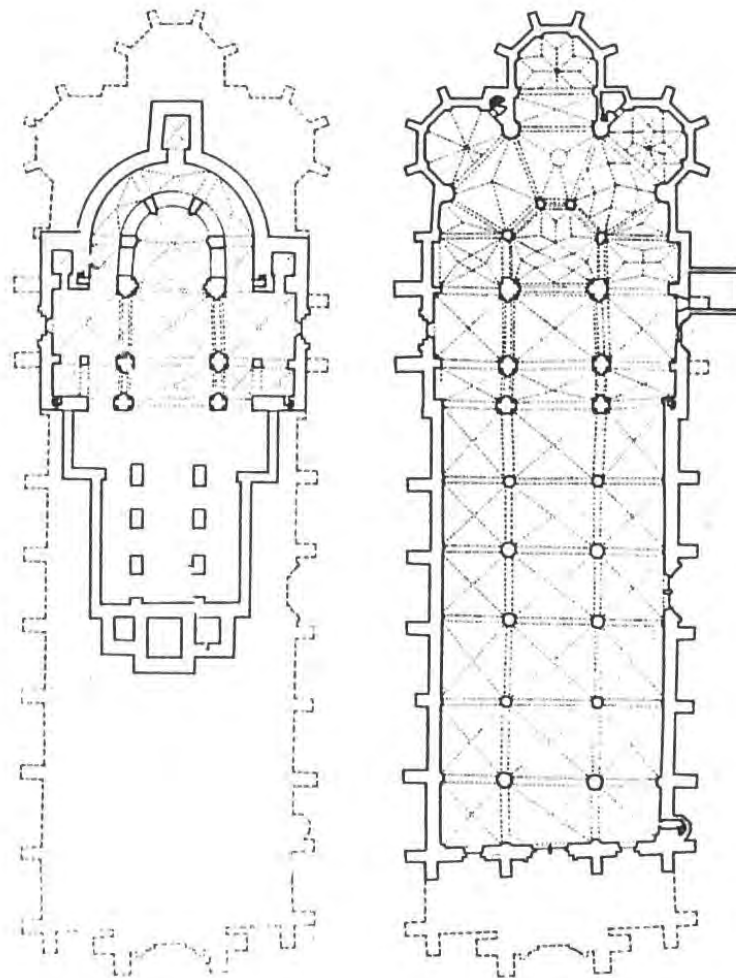
PLAN 1:400

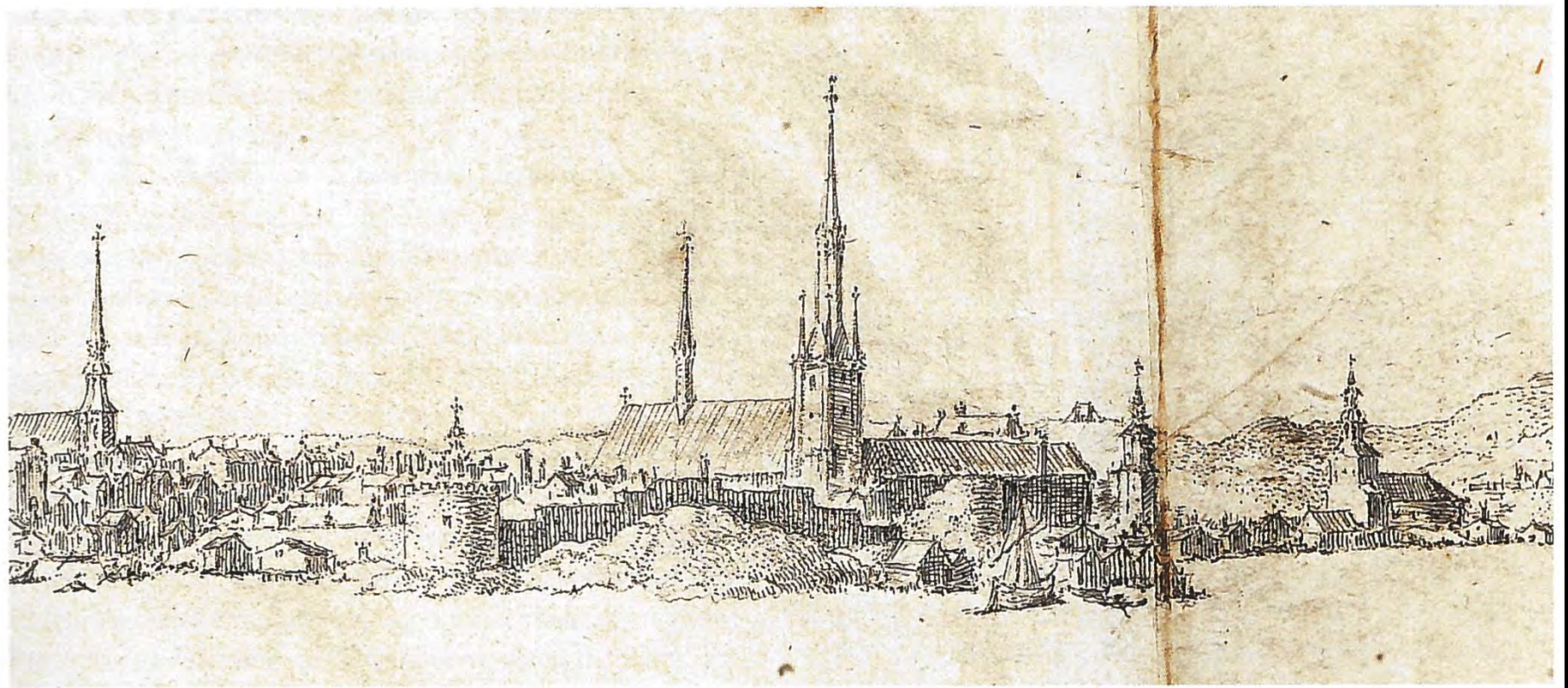
Den katedrallika klosterkyrkan i Varnhem efter Sigurd Curmans restaurering 1923 med Birger Jarls grav i förgrunden.

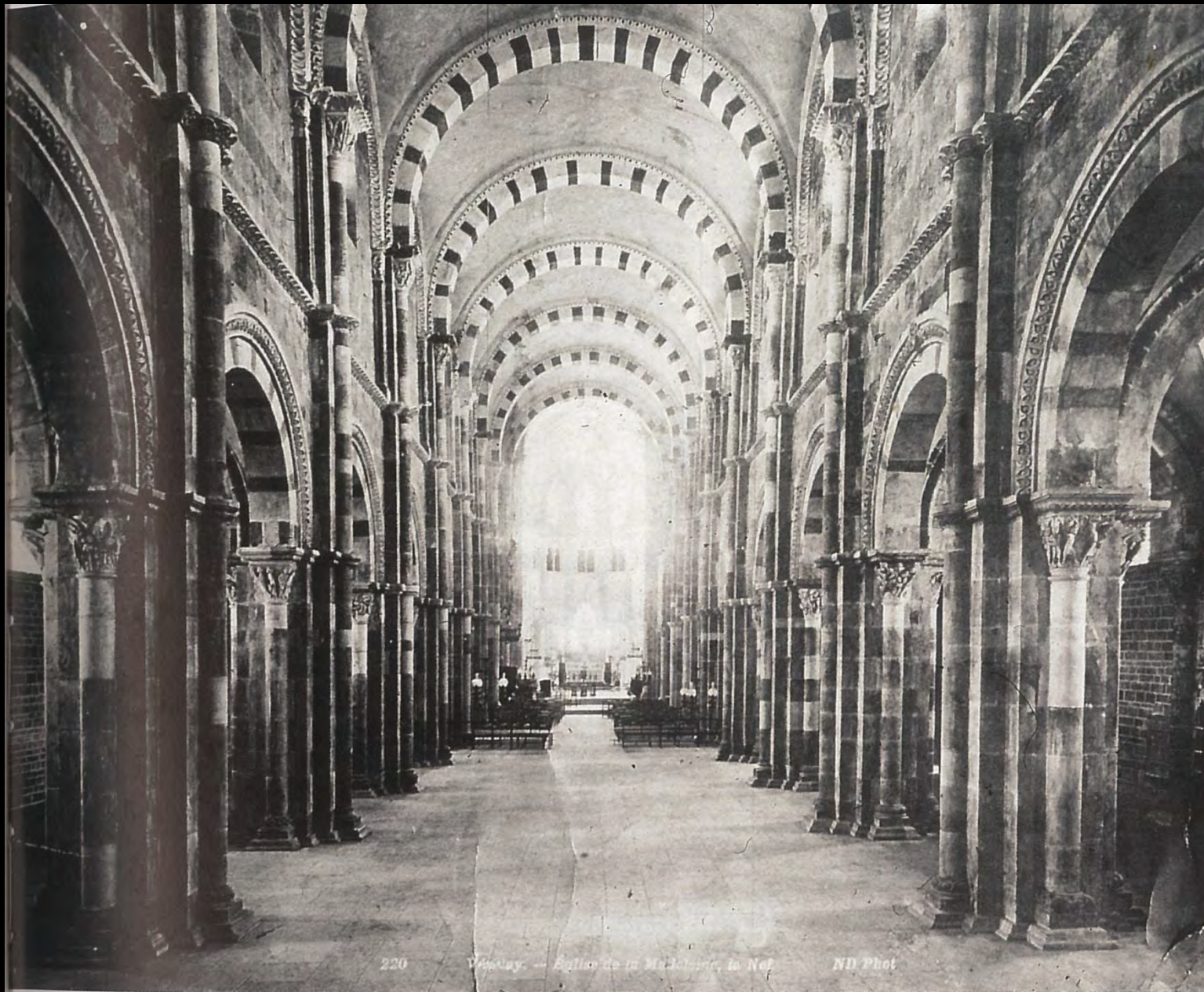
Planer av Linköpings domkyrka. Till vänster kyrkan vid mitten av 1200-talet med ett äldre långhus och nybyggt tvärskepp och högkor. Till höger domkyrkan efter förlängning av långhuset och rivning av västtornet omkring 1320 samt tillkomsten av det stora sengotiska koret från 1400-talet.

Vika generösa salskyrka söder om Falun, invigd 1469 och försedd med rika målningar på väggar och valv vid 1500-talets början, framtagna vid Sigurd Curmans restaurering 1917–18.

Riddarholmskyrkans ståtliga torn, uppfört 1569 av Willem Boy. Nedanför ses de två försvarstorn som Gustav Vasa byggde, det norra bevarat under namnet Birger Jarls torn, det södra som en del i Carl Gustaf Wrangels palats. T.v. Tyska kyrkans torn av Hubert De Besche. Detalj av panorama omkring 1630 sannolikt av Wenceslaus Hollar. Stockholms stadsmuseum.

220

Vézelay. — Église de la Madeleine, la nef.

ND Phot

La Madeleine i Vézelay efter Viollet-le-Ducs restaurering 1840–1861. Plansch från undervisningen vid Konstakademiens byggnadsskola, från slutet av 1800-talet.

